

Odluka:

U-IIIIB/2627/2023

Zbirni podatci

Broj odluke: U-IIIIB/2627/2023

Datum odluke: 29.06.2023

Vrsta odluke: Odluka

[Poveznica do dokumenta na portalu IUS-INFO](#)

Tekst

Broj: U-IIIIB-2627/2023

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za odlučivanje o ustavnim tužbama, u sastavu sutkinja Ingrid Antičević Marinović, predsjednica Vijeća, te suci Mato Arlović, Snježana Bagić, Mario Jelušić, Davorin Mlakar i Rajko Mlinarić, članovi Vijeća, odlučujući o ustavnoj tužbi koju je podnijelo trgovačko društvo Consulting Project Plus d.o.o. Kalnik, koje zastupa Dejan Uljarević, odvjetnik u Zagrebu, na sjednici održanoj 29. lipnja 2023. jednoglasno je donio

ODLUKU

Ustavna tužba se odbija.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Trgovačko društvo Consulting Project Plus d.o.o. (u daljnjem tekstu: podnositelj) podnijelo je prije iscrpljenog puta pravne zaštite, na temelju ovlaštenja sadržanog u članku 63. stavku 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), ustavnu tužbu protiv rješenja Općinskog suda u Sisku broj: Ovr-117/2022-2 od 15. veljače 2022. i zaključka istog suda broj: Ovr-117/2022-8 od 15. ožujka 2022.

2. Podnositelj u ustavnoj tužbi ističe povredu prava na pravično/pošteno suđenje zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) odnosno člankom 6. stavkom 1. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda ("Narodne novine - Međunarodni ugovori" broj

18/97., 6/99. - pročišćeni tekst, 8/99. - ispravak, 14/02., 1/06. i 13/17.).

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI SLUČAJA

3. Grad Hrvatska Kostajnica, kao ovršenik, podnio je 20. siječnja 2022. Trgovačkom sudu u Zagrebu prijedlog radi proglašenja nedopuštenim pljenidbe i prijenosa sredstava odnosno prijedlog za odgodu izdavanja naloga bankama za prijenos zaplijenjenih sredstava i odgodu ovrhe, u povodu zaprimljene obavijesti Financijske agencije (u daljnjem tekstu: FINA) i zahtjeva za izravnu naplatu kojeg je FINA-i podnio podnositelj ustavne tužbe, kao ovrhovoditelj.

Podnositelj je zatražio izravnu naplatu novčane tražbine s računa ovršenika, Grada Hrvatske Kostajnice, na temelju ovjerene bjanko zadužnice od 28. studenoga 2016. na iznos do 1.000.000,00 kuna.

Navedenu bjanko zadužnicu ovršenik je prethodno bio predao trgovačkom društvu Velkom d.o.o. Kalnik, na ime tražbine za obavljene radove na sanaciji odlagališta otpada, u iznosu od 1.041.110,63 kune.

Trgovačko društvo Velkom d.o.o. svoju je tražbinu ugovorom o cesiji od 2. prosinca 2016. ustupilo svojem kreditoru, Zagrebačkoj banci d.d. Zagreb. Ugovorom o cesiji ugovoreno je da će ovršenik, Grad Hrvatska Kostajnica, dug prema Velkomu d.o.o. isplatiti Zagrebačkoj banci d.d. u 60 jednakih mjesečnih rata uvećano za promjenjivu kamatnu stopu od 9%.

Zagrebačka banka d.d. potvrdila je 2. prosinca 2021. da je ovršenik 1. prosinca 2021. otplatio ukupni iznos od 1.296.705,00 kuna te da je tražbina u cijelosti namirena.

Trgovačko društvo Velkom d.o.o. (sada u stečaju) nije bjanko zadužnicu vratilo ovršeniku, Gradu Hrvatskoj Kostajnici, već ju je predalo podnositelju.

Kako proizlazi iz podnositeljevih navoda, on je ugovorom o cesiji od 29. studenoga 2016. preuzeo tražbinu trgovačkog društva Velkom d.o.o. prema Gradu Hrvatskoj Kostajnici na ime sporazuma o naplati ugovorenih kamata, "sklopljenog 29. studenog 2016. između gradonačelnika Hrvatske Kostajnice i direktora Velkoma d.o.o.", a u kojem da se navodi kako ugovori između Grada Hrvatske Kostajnice i Velkoma d.o.o. o izvođenju radova sadrže ugovorenu kamatnu stopu od 15%. Stoga u konkretnom postupku na koji se odnosi ustavna tužba podnositelj naplatom bjanko zadužnice namiruje svoju tražbinu na ime kamate u visini od 15%.

Pritom Ustavni sud napominje da spomenuti činjenični aspekt konkretnog slučaja nije jasan, jer podnositelj ne

objašnjava na temelju koje bi pravne osnove ugovor o izvođenju radova na sanaciji odlagališta otpada uopće sadržavao odredbu o kamatnoj stopi, ali naznačuje kako su izvjesni Mladen Kešer i "nekoliko s njime povezanih pravnih osoba sklopili ugovor o dugoročnom kreditu za financiranje trajnih obrtnih sredstava radi financiranja Grada Hrvatske Kostajnice", kojim povodom je Mladen Kešer "založio vlastitu kuću" - pa je moguće zaključiti da je navedena osoba direktor/ovlaštena osoba Velkoma d.o.o., a istodobno i podnositelja Consulting Project Plus d.o.o., kao i još nekih "s njime povezanih" trgovačkih društava, zbog čega je bjanko zadužnica, prvobitno predana Velkomu d.o.o., koja je po namirenju tražbine trebala biti vraćena ovršeniku Gradu Hrvatskoj Kostajnici, umjesto toga predana podnositelju (drugoj pravnoj osobi povezanoj s Velkomom d.o.o. preko osobe Mladena Kešera), te ju je podnositelj podnio FINA-i na izravnu naplatu, tvrdeći da se potvrda Zagrebačke banke d.d. o otplati duga odnosi samo na glavnica, dok ovršenik i nadalje podnositelju duguje kamate u iznosu od 992.698,82 kune.

4. U postupku po prijedlogu ovršenika Grada Hrvatske Kostajnice Trgovački sud u Zagrebu donio je rješenje od 9. veljače 2022., kojim se oglašava stvarno nenadležnim i određuje da će se, po pravomoćnosti rješenja, predmet ustupiti stvarno nadležnom Općinskom građanskom sudu u Zagrebu.

Istoga dana, 9. veljače 2022., ovršenik je isti prijedlog podnio Općinskom sudu u Sisku, a 15. veljače 2022. izvijestio je Trgovački sud u Zagrebu da povlači prijedlog kojim je pokrenuo postupak.

Općinski sud u Sisku donio je 15. veljače 2022. rješenje broj: Ovr-117/2022-2, kojim se nalaže FINA-i odgoda izdavanja naloga bankama za prijenos zaplijenjenih sredstava ovršenika u postupku izravne naplate podnositelja temeljem bjanko zadužnice.

Podnositelj u ustavnoj tužbi navodi da je protiv navedenog rješenja podnio žalbu u kojoj je istaknuo prigovor dvostruke litispendencije. Ta žalba, međutim, nije priložena ustavnoj tužbi, već je priložen podnesak/očitovanje podnositelja od 24. veljače 2022., upućen Općinskom sudu u Sisku, kojim se pobliže pojašnjava dužničko-vjerovnički odnos između podnositelja i ovršenika, Grada Hrvatske Kostajnice, te razlozi naplate podnositeljeve tražbine na temelju bjanko zadužnice ovršenika izdane drugoj pravnoj osobi, a u podnesku se napominje i da postoji dvostruka litispendencija s obzirom na postupak pokrenut pred Trgovačkim sudom u Zagrebu.

Protiv rješenja o stvarnoj nenadležnosti Trgovačkog suda u Zagrebu od 9. veljače 2022. podnositelj je 17. veljače 2022. podnio žalbu, tvrdeći da su trgovački sudovi stvarno nadležni provoditi ovršne postupke u pravnim stvarima u kojima su stranke pravne osobe.

O navedenoj podnositeljevoj žalbi nije donesena odluka drugostupanjskog suda, ali je, kako je moguće zaključiti iz dokumentacije priložene ustavnoj tužbi, (iz Ustavnom sudu nepoznatog razloga) potvrđena pravomoćnost i ovršnost rješenja o stvarnoj nenadležnosti Trgovačkog suda u Zagrebu i ustupanju predmeta Općinskom građanskom sudu u Zagrebu.

Općinski sud u Sisku donio je 15. ožujka 2022. zaključak broj: Ovr-117/2022-8, kojim ovršenika upućuje da u roku od 15 dana pokrene parnicu radi proglašenja pljenidbe i prijenosa sredstava nedopuštenim zbog žalbenog razloga iz članka 50. stavka 1. točaka 7. i 9. Ovršnog zakona ("Narodne novine" broj 112/12., 25/13., 93/14., 55/16. - Odluka Ustavnog suda, 73/17., 131/20. i 114/22.).

S obzirom na povlačenje prijedloga ovršenika, Trgovački sud u Zagrebu donio je 24. studenoga 2022. rješenje kojim se ukida potvrda pravomoćnosti i ovršnosti rješenja o stvarnoj nenadležnosti te se obustavlja ovrha i ukidaju sve provedene radnje.

Podnositelj je 7. prosinca 2022. i protiv tog rješenja podnio žalbu pozivajući se na činjenicu da ni o prethodnoj žalbi (protiv rješenja o stvarnoj nenadležnosti) drugostupanjski sud nije donio odluku, štoviše, da žalba nije ni dostavljena Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske na odlučivanje, pa da stoga nema mjesta obustavi ovrhe.

Visoki trgovački sud je 23. ožujka 2023. ukinuo rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu od 24. studenoga 2022. (o obustavi ovrhe) i predmet vratio na ponovni postupak tom sudu.

III. PRIGOVORI PODNOSITELJA

5. Podnositelj ustavnom tužbom osporava rješenje i zaključak Općinskog suda u Sisku, navodeći, u bitnome, da je postupak pred Trgovačkim sudom u Zagrebu (pod brojem Ovr-15/22) i nadalje pendentan (egzistentan) postupak, da je sukladno članku 194. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11. - pročišćeni tekst, 25/13. i 70/19.) Općinski sud u Sisku bio dužan prijedlog ovršenika odbaciti zbog dvostruke litispendencije, o čemu je bio obaviješten, a pri čemu podnositelj upozorava i na činjenicu da ovršenik svoj novi prijedlog u istoj pravnoj stvari među istim strankama ne samo da nije bio ovlašten podnijeti zbog dvostruke litispendencije, već ga je podnio Općinskom sudu u Sisku unatoč tome što je Trgovački sud u Zagrebu, oglašavajući se stvarno nenadležnim, kao stvarno nadležni sud odredio Općinski građanski sud u Zagrebu.

Ističe da bi nastavljanjem postupka pred Općinskim sudom u Sisku za podnositelja nastale teške i nepopravljive posljedice u smislu članka 63. stavka 1. Ustavnog zakona, bez pobližeg argumentiranja te tvrdnje (izuzev navoda da postoji dugovanje ovršenika prema podnositelju u iznosu od 992.698,82 kune).

IV. OCJENA USTAVNOG SUDA

6. Članak 63. stavak 1. Ustavnog zakona glasi:

"Članak 63.

(1) Ustavni sud će pokrenuti postupak po ustavnoj tužbi i prije no što je iscrpljen pravni put, u slučaju ... kad se osporenim pojedinačnim aktom grubo vrijeđaju ustavna prava, a potpuno je razvidno da bi nepokretanjem ustavnosudskog postupka za podnositelja ustavne tužbe mogle nastati teške i nepopravljive posljedice.

(...)"

6.1. Na temelju članka 63. stavka 1. Ustavnog zakona Ustavni sud nadležan je pokrenuti ustavnosudski postupak i prije iscrpljivanja dopuštenog pravnog puta u slučaju kad se osporenim pojedinačnim aktom grubo vrijeđaju ustavna prava, a potpuno je razvidno da bi nepokretanjem ustavnosudskog postupka za podnositelja ustavne tužbe mogle nastati teške i nepopravljive posljedice. Iz navedenog proizlazi kako je mogućnost korištenja tog ovlaštenja vezana uz dva kriterija, čime je Ustavnom sudu dana mogućnost procjenjivanja postojanja određenih okolnosti uslijed kojih on može pokrenuti postupak i procjenjivati svrhovitost svoje intervencije. Jedan je objektivne naravi sadržan u sintagmi "potpune razvidnosti povrede ustavnih prava", dok je drugi subjektivne prirode vezan uz izglednost nastupa za podnositelja teških i nepopravljivih posljedica. Objektivni kriterij se očituje u povredi ustavnih prava koja mora grubo, neposredno i intenzivno pogađati zaštićenu sferu pojedinca na način koji zahtjeva pružanje promptne ustavnosudske zaštite. S druge strane, vjerojatnost nastupa teških posljedica mora biti potpuno razvidna, odnosno toliko očita da se njezina izglednost može utvrditi i bez posebnog dokazivanja. Objektivni kriterij za podnošenje ustavne tužbe je ujedno i univerzalni kriterij, iz razloga što se ustavnosudska zaštita putem instituta ustavne tužbe pruža samo u slučaju opstojnosti povrede ustavnih prava. Navedeno stajalište Ustavni sud izrazio je u više svojih odluka (v. primjerice odluke broj: U-III B-2874/2017 od 18. siječnja 2018., broj: U-III B-197/2018 od 8. studenoga 2018. i broj: U-III B-698/2018 od 21. ožujka 2018., sve na www.usud.hr).

7. Primjenjujući navedene kriterije na konkretan slučaj, Ustavni sud zaključuje kako na temelju činjenica navedenih u točki 4. ovog obrazloženja, te na temelju prigovora podnositelja navedenih u točki 5. ovog obrazloženja, u ovom stadiju postupka nije razvidno da bi se osporenim rješenjem odnosno zaključkom grubo vrijeđala ustavna prava podnositelja odnosno da bi za njega nepokretanjem ustavnosudskog postupka mogle nastati teške i nepopravljive posljedice. O tome bi se radilo samo kada bi radnja ili odluka nadležnog tijela očigledno dokinule samu srž nekog ustavnog prava podnositelja, potpuno onemogućile njezino naknadno preispitivanje od strane nadležnog tijela ili Ustavnog suda ili "potkopale autoritet" državne vlasti koju donositelj odluke ili poduzimatelj sporne radnje obnaša.

8. U konkretnom slučaju očigledna je i nesporna činjenica da je ovršenik pokrenuo sudski postupak kako bi odgodio ovrhu, ali i da je svoj prijedlog podnesen Trgovačkom sudu u Zagrebu povukao, uslijed čega je taj sud obustavio ovrhu i ukinuo sve provedene radnje.

Činjenicu povlačenja prijedloga kojim je postupak pokrenut ne može promijeniti okolnost da je podnositelj podnio žalbu, pa ni okolnost da je tu žalbu drugostupanjski sud prihvatio i ukinuo rješenje Trgovačkog suda u Zagrebu. Pritom valja primijetiti i da podnositelj drugostupanjsko rješenje nije priložio ustavnoj tužbi niti naznačio na koje se točno razloge za ukidanje pozvao Visoki trgovački sud, ali je nedvojbeno da taj sud svojim ukidnim rješenjem nije ovršeniku osporio i uskratio pravo slobodnog disponiranja njegovim zahtjevom, budući da to pravo pripada svim strankama u postupcima

građanskopravne naravi. Međutim, konkretni razlozi ukidanja rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu i njihov utjecaj na supstancijalnu opstojnost postupka pred tim sudom ostaju u sferi nagađanja, jer o njima podnositelj nije naveo ništa.

S druge je strane također nejasno inzistiranje podnositelja na ponavljanju postupka u kojem je prijedlog ovršenika povučen, a sve samo zato da bi se u ponovljenom postupku odlučivalo o stvarnoj ne/nadležnosti suda - čija je stvarna nadležnost jasno propisana zakonom. Naime, notorno je da je riječ o postupku kojeg je pred sudom inicirao ovršenik usprotivivši se provedbi izravne naplate podnositeljeve tražbine putem FINA-e, a povlačenjem takvog ovršenikovog prijedloga uklanja se moguća zapreka naplati, što je u neposrednom pravnom interesu podnositelja. Stoga je njegovo inzistiranje na ponavljanju postupka u kojem je prijedlog ovršenika povučen, a u kojem bi se raspravljalo o nadležnosti suda, bespredmetno i izravno suprotno podnositeljevom pravnom interesu.

S gledišta ustavnosudske nadležnosti propisane člankom 63. stavkom 1. Ustavnog zakona, a u svjetlu činjenice da je ovršenik, dakle, povukao svoj prijedlog pred jednim sudom, ali je isti prijedlog podnio drugom sudu, nije relevantna činjenica da podnositelj (premda pogrešno) smatra kako trgovački sudovi jesu nadležni za provođenje ovršnih postupaka u sporovima između pravnih osoba. Nije relevantna ni okolnost da o takvim podnositeljevim žalbenim prigovorima Visoki trgovački sud nije odlučivao (već će, kako je moguće pretpostaviti, taj propust, kao i sve eventualne daljnje pogreške Trgovačkog suda u Zagrebu biti ispravljeni povodom ukidnog rješenja Visokog trgovačkog suda od 23. ožujka 2023.). Nema utjecaja ni činjenica da je povlačenje prijedloga podnesenog Trgovačkom sudu u Zagrebu uslijedilo šest dana nakon što je istovjetan prijedlog podnesen Općinskom sudu u Sisku, niti činjenica da u danim okolnostima formalnopravno doista postoji dvostruka litispencijska, a nije relevantno ni to što drugi istovjetni prijedlog ovršenika nije podnesen onome sudu kojeg je kao stvarno nadležnog odredio stvarno nenadležni Trgovački sud u Zagrebu - budući da je nakon toga svakako uslijedilo povlačenje prijedloga.

S gledišta članka 63. stavka 1. Ustavnog zakona relevantna je jedino činjenica da je (prema stajalištu Ustavnog suda stvarno i mjesno nadležni) Općinski sud u Sisku odgodio izdavanje naloga bankama za prijenos zaplijenjenih sredstava ovršenika u postupku izravne naplate temeljem bjanko zadužnice, ali je odmah zatim i uputio ovršenika da u roku od 15 dana pokrene parnicu radi proglašenja pljenidbe i prijenosa sredstava nedopuštenim, uz upozorenje na posljedice propuštanja.

Na jednak način postupio bi bilo koji sud u konkretnom predmetu, a pritom je po samoj naravi stvari jasno da odgoda izdavanja naloga bankama za prijenos zaplijenjenih sredstava ovršenika u postupku izravne naplate ima privremeni karakter i da je uvjetovana pokretanjem parnice u kojoj ovršenik tek treba dokazivati i dokazati nedopuštenost pljenidbe i prijenosa sredstava u korist podnositelja. Ako ovršenik pokrene parnicu, podnositelj će biti u prilici u njoj sudjelovati i iznijeti sva svoja stajališta, prigovore i protudokaze, a ako je ovršenik ne pokrene u ostavljenom roku, postupak izravne naplate po zahtjevu podnositelja bit će nastavljen i proveden u njegovu korist.

9. Slijedom izloženog, Ustavni sud ne nalazi da bi eventualne procesne nepravilnosti na koje ukazuje podnositelj imale značenje i dosege povrede ustavnih prava, a napose da bi se radilo o grubom, neposrednom i intenzivnom napadu na zaštićenu sferu podnositelja, na način koji zahtjeva pružanje promptne ustavnosudske zaštite prije iscrpljivanja dopuštenog pravnog puta. Pored toga, podnositelj nije naveo argumentaciju, a niti je Ustavni sud u okolnostima konkretnog slučaja nalazi, koja bi činila potpuno razvidnom vjerojatnost nastupa teških i nepopravljivih posljedica za podnositelja.

Usljed navedenog ne postoje pretpostavke za intervenciju Ustavnog suda u smislu članka 63. stavka 1. Ustavnog zakona.

10. Zbog navedenih razloga, na temelju članaka 73. i 75. Ustavnog zakona, odlučeno je kao u izreci.

PREDSJEDNICA VIJEĆA
Ingrid Antičević Marinović, v. r.

Zagreb, 29. lipnja 2023.